

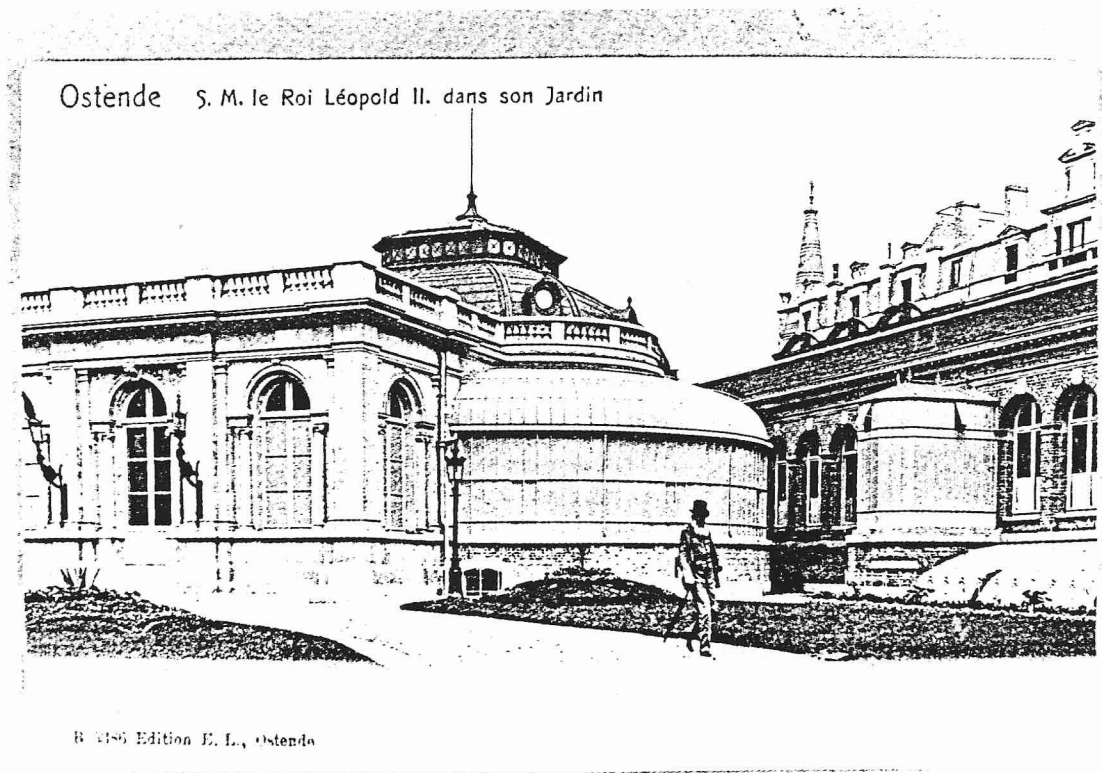
DE VENETIAANSE GAANDERIJEN IN OOSTENDE

Koning Leopold II voerde vanaf 1889 een actieve aankooppolitiek ten aanzien van de terreinen rond zijn koninklijk chalet op de Zeedijk. Alle terreinen in het gebied tussen de Parijsstraat, de Chaletstraat, de Wellingtonstraat, de Sportstraat en de huidige Koningin Astridlaan zal hij opkopen of onteigenen, met de bedoeling dit hele gebied, na volledige kaalslag, bij de omgeving van het koninklijk chalet in te lijven.

De Chaletstraat werd bij het privé-eigendom van de vorst ingelijfd. Op deze plaats werd vanaf 1900 door Henri Maquet (1839-1909) de eerste koninklijke galerij voorzien : een L-vormige gesloten verbinding tussen het eerste chalet van de koning, een groot salon in achthoekige vorm en verschillende nieuwe vertrekken, die aan de binnenkant van de tuin verder doorliepen tot aan de Koningsstraat. Enkel de buitenkant van deze constructie werd gebouwd. Voor het achthoekige salon was bovendien een grote ronde serre voorzien, die echter nooit gebouwd werd. Het globale aanlegplan voor de tuin werd op 14 juli 1903 getekend door Lainé.

Aan het uiteinde van de galerij langs de Parijsstraat, liet Leopold II een tunnel onder de straat aanbrengen die verder doorliep tot in de Villa les Iris en de Villa Caroline, in 1908 door Art Nouveau-architect Georges Hobé (1854-1936) samengevoegd tot één geheel. In deze villa's verbleef barones Vaughan.

Bron : Lombaerde, P., *Leopold II, Koning-bouwheer*, Gent, 1995.

DOCUMENTEN UIT DE KONINKLIJKE VERZAMELINGEN.

Leopold II is voor ons in de eerste plaats de koning die ons een kolonie schonk, en de fort van Luik; de man rond wie amoureuze schandalen verweven waren, de mondaine verschijning met de lange witte baard.

Zijn passie voor bouwkunst en stedenbouw - l'art de dehors, zoals hij het noemde - die hem tot op het sterfbed achtervolgde, is misschien minder bekend.

Zijn realisaties zijn echter nog tastbaar aanwezig en bepalen in belangrijke mate het uitzicht van Brussel en - ten dele - de kuststreek.

De stedenbouwkundige visie van Leopold II steunde hoofdzakelijk op drie beginselen. Ten eerste het opvrolijken van het stadslandschap door groene zones, het beschermen van het bestaande stedschoon door het aankopen en openstellen van parken en het aanleggen van ander openbaar groen.

Ten tweede het ontsluiten van de dichtbevolkte steden door de aanleg van brede, fraai beplante lanen, waarop residentiële wijken aansluiten en waarlangs stadsbewoners snel het platteland kunnen bereiken.

Ten slotte moeten monumentale gebouwen de accenten, de blikvangers vormen van de globale urbanisatie.

De opsomming van de koninklijke initiatieven is indrukwekkend: de Koningstuin aan de Louizalaan in Brussel, de parken van St.-Gillis en Vorst, de vergroting van het park en het koninklijk domein, de wegeaanleg in Laken, het Prinses Stefanie-, het Prinses Clementinaplein en het Koningin Maria-Hendrikapark in Oostende, de triomfboog in het Jubelpark in Brussel, het museum van Tervuren, de verfraaiing van de paleizen van Brussel en Laken (o.a. de koninklijke serres), de aanleg van de majestueuze Tervurenlaan, de Koninklijke Parklaan, de Meiselaan, de Vorstlaan, de Japanse Toren, het Chinese paviljoen, de bebossing van de duinen tussen Blankenberge en Oostende, de uitbreiding van Oostende richting Mariakerke, de Wellingtonrenbaan, de Venetiaanse Gaanderijen en de Koninginnelaan in Oostende, de golfterreinen in Tervuren en De Haan, de verbouwing van de kastelen van Ciergnon en Ardenne.

Zijn fameuze Koninklijke Schenking aan de Belgische natie omvatte niet minder dan 7500 ha eigendommen verdeeld over Ardenne, Ciergnon, Laken, Brussel, Oostende, Tervuren, Nieuwpoort, Vorst en St.-Gillis.

Het blijkt bijgevolg verre van overdreven om Leopold II 'koning-urbanist' te noemen.

Het is vanzelfsprekend dat architecten hun uiterste best deden om deze koninklijke opdrachten zo schitterend en rijkelijk mogelijk te presenteren. Er bestaan dan ook bijzonder fraai ingekleurde perspectieftekeningen en kunstige aquarellen van deze bouwprojecten. Deze documenten bevinden zich grotendeels in het Koninklijk Paleis in Brussel en de Archives Nationales in Parijs, en vele worden in Oostende voor de eerste keer tentoongesteld.

De bezoeker wordt als het ware een blik gegund op documenten die uitsluitend voor de koning bestemd waren.

De architectuurontwerpen worden in hun tijds kader gesitueerd door historische foto's. Ze zijn afkomstig uit de koninklijke verzamelingen en een unieke collectie in Parijs die nog originele glasplaten uit die tijd bewaart. Er worden verder nog persoonlijke memorabilia van de koning tentoongesteld zoals zijn driewieler, waarmee hij op de Zeedijk placht te rijden, zilveren truweeltjes, die hij gebruikte voor eerste - steenleggingen, pennen en geschriften.

Er wordt ook een videomontage getoond, die gerealiseerd werd door de heer Lukas Vandertaelen.

Het hoeft niet onderstreept te worden dat de site waarin de tentoonstelling plaatsvindt, de Venetiaanse Gaanderijen, een realisatie van Leopold II is.

